

Onze november bijeenkomst ging niet door in verband met de dichte mist. Dat was in de ruim 25 jarige historie van de zwerfsteengroep nog nooit voorgekomen. Op 16 januari was het onderwerp maasgesteenten.

De Moezel was aanvankelijk een zijrivier van de Maas. Zodat gesteenten die via Moezel en Maas in ons grind terecht zijn gekomen tot onze doelgroep behoren. Hiertoe behoren ondermeer: de Vogezengranieten. Jaap toonde een witte graniet gevonden in Mill die veel overeenkomst had met een uit de omgeving van Epinal meegebracht stuk. Rob toonde diverse lamellaire kwartsen met granietinsluitingen die uit het Vogezen gebied komen. Zonder de granietinsluitingen kunnen ze uit het Rijngebied komen. Ook jaspissen met granietresten komen volgens van der Lijn uit het Vogezen gebied, Jaap toonde er een.

Verder komen er bontzandsteenconglomeraten vandaan evenals uit de bontzandsteen gedesintegreerde steentjes zoals ronde gebarsten lydieten en taunuskwartsieten. Rob toonde een tweetal van deze lydietjes, waarin ook een graptoliet te herkennen valt. Deze lydiet stamt uit het siluur.

**Taunuskwartsietrolsteen met zeeëgelvorm. Herkomst: bontzandsteenconglomeraat, Vogezen
Vindplaats: Arcen
collectie: J.Dreef**

De Maas stroomt in het noordoosten van Frankrijk door een juraplateau en daar danken we allerlei fraaie fossielen aan evenals oölitische gesteenten. Vaak zijn deze fossielen annex kalkgesteenten verkieszeld. Getoond werden diverse koralen en brachiopoden, een wormenkolonie: *Serpula socialis* en afdrukken van stekels van de zeeëgel *Plegiocidaris*. De oölieten zijn vrij regelmatig te vinden, zeldzaam is de chamosiet-oöliet met groene oölieten waarvan Rob er een kon tonen.

Verder naar het noorden snijdt de Maas een aantal porfiriet- en diabaasgangen aan in de omgeving van Laifour. De beroemde porfiriet van Mairus stamt uit deze streek.

Naast het al genoemde bontzandsteenconglomeraat treffen we in het maasgesteente meer conglomeraten aan, waarvan de bekendste zijn: Andenneconglomeraat naar de Belgische stad Andenne, de rode Fépinconglomeraat, de Burnotconglomeraat en het vuursteenconglomeraat. De laatste eventueel uit Zuid-Limburg.

Dan nog de revinienkwartsiet, genoemd naar de Franse stad Revin, zwart tot blauwgrijs, met pyrietkubussen die aan de buitenkant veelal zijn opgelost en kubusvormige gaten hebben achtergelaten. In de steen zelf zijn de pyrieten soms nog aanwezig, Rob toonde een exemplaar met pyrietkubussen in een witte kwartsgang die door de revinienkwartsiet liep, heel bijzonder.

Andenneconglomeraat
vindplaats Arcen
collectie: J.Dreef

Uit de omgeving van Stavelot stammen fyllieten zoals de zeldzame ottrelietfylliet, een steen met duidelijk afstekende pitten. Rob is er de trotse vinder van. Onverveerd is de Stavelot-fylliet paars, de chloritoïd fylliet van Vielsalm is groen, Jaap kon zowel een vondst uit Arcen als een stuk van het moedergesteente laten zien.

Dan een toermalijnkwartsiet gededuceerd uit de burnotconglomeraat, deze steentjes werden vaak voor lydiëten aangezien.

Overige fossielhoudende gesteenten die werden getoond; een grijze onderdevonische zandsteen met het koraal pleurodyctium en een receptaculiet. Uit het midden-devoon een kalksteen met een kolonie rugose koralen. Uit het ondercarboon, de kolenkalk met diverse fossielen, bekend hiervan is het koraal Michelina. Rob toonde een uitverveerde syringopora-koraal uit dit gesteente. Ftanieten of schroevensteentjes met zeelelie stengeldeeltes of afdrücken hiervan stammen eveneens uit het ondercarboon. Uit het bovencarboon een stigmaria, gevonden te Arcen. Uit het stroomgebied van de

Sambre stammen de eocene nummulietenhoornstenen, zowel Rob als Jaap konden er een tonen.

Literatuur:

- Elseviers zwerfstenengids door W.Tj. Hellinga
- Het Keienboek 6-e of 7-e druk door P. van der Lijn
- Gea 1996-3: Metamorfose in de Ardennen door T.G. Nijland
- Grondboor en Hamer 1992-3: De herkomstgebieden van de Maasgesteenten door P.W. Bosch
- Grondboor en Hamer 1974-6: Diabaas en porfiroïde als zwerfsteen in de Zuid-Limburgse Maasterrassen door P.W. Bosch
- Mededelingen van de Geologische Stichting serie C-VI-n0 2 1946, Grindonderzoek in Zuid-Limburg door L.M.J.U. van Straaten

J.D.